

Mandat da la rogaziun federala 2012

LA REGENZA

A LAS ABITANTAS ED ALS ABITANTS
DAL CHANTUN GRISCHUN

Stimadas conburgaisas e stimads conburgais

Blers onns furmavan las baselgias chantunalas e lur cumins-baselgia giuridicamain e socialmain in'unitad quasi natirala cun il stadi. Il dretg public renconuscha las baselgias chantunalas, conceda ad ellas in'auto-nomia per reglar lur fatschentas e pussibilitescha ad ellas d'incassar taglias da las commembras e dals commembers. Ussa vegn questa cuminanza messa pli e pli en dumonda. Ils motivs per quai èn midadas da la societad, la creschientscha d'autras cuminanzas religiusas, la renunzia da blers umans dad insumma esser commember d'ina communitad religiusa sco er novas ideas davart la relaziun tranter la baselgia ed il stadi.

Tge di fiss adattà meglier ch'il di da la rogaziun federala per far in pèr reflexiuns davart la situaziun che sa mida. Il mandat da la rogaziun federala ha la fin finala survivì passa 165 onns d'in temp ch'è caracterisà da midadas fundamentalas. Oriundamain è el vegnì creà dal cussegl grond per recumandar da celebrar duidamain quest di impurtant. Sco ch'ins po leger en il protocol dal cussegl grond dal zercladur 1846 era in intent er quel da metter a cor als signurs plevons da laschar reger il spiert da l'amur e da la reconciliaziun e da desister da tractar dumondas politicas dispitaivlas.

En quai che concerna quest ultim punct è sa midada la cultura da discussiun en il decurs dal temp. Ozendi vegnì giavischè che las represchentantas ed ils represchentants da la baselgia e dal stadi mainian in discours viv davart dumondas ch'èn d'in interess cuminaivel. La baselgia ed il stadi èn bain cumpetents per differentas direcziuns da l'existenza umana e da la demananza sociala. Tuttina han els ina responsabladad cuminaivla per schliar dumondas ardentas dal preschent e dal futur. Purtar ensemen la responsabladad na vul però betg dir da tschertgar per tut soluziuns cuminaivlas e dad er realisar cuminaivlamain questas soluziuns. La responsabladad cuminaivla po er vegnir realisada en moda raschunaivla uschia che mintga instituziun contribuescha quella part a la schliaziun dal problem che appartegna a sias incumbensas principalas.

Il stadi ha tranter auter l'incumbensa da proteger la libertad, la pasch e la dignitad umana, da garantir la democrazia ed il stadi da dretg, da promover il bainstar e la giustia sociala sco er – en spezial en il Grischun – da tgirar la trilinguitad e la diversitad culturala. El fa quai confurm al preambel da la constituziun chantunala e tegnend quint da la responsabladad envers Dieu. Las baselgias chantunalas adempleschan en stretga collavuraziun cun ils organs ecclesiastics cumpetents en spezial incumbensas da la pastoraziun, da l'educaziun en furma da l'instrucziun da religiun e da la lavur cun giuvenils sco er dal sustegn d'ovras socialas e caritativas. Ultra da quai mainan ellas purschidas da cussegliaziun per exempel en dumondas da la lètg, da la famiglia e da la vita. En secturs impurtants da la vita collavuran pia las baselgias chantunalas cun success cun il stadi.

Las baselgias chantunalas e lur plevonessas e plevons s'occupan ultra da quai en il rom da la pastoraziun e da la cussegliaziun en ina moda indispensabla d'umans ch'èn desperads u che sa chattan en la miseria. Ellas dattan sustegn, mussan vias or da situaziuns difficilas, emplenleschan la vita cun cuntegns ch'èn periclitads d'ir a perder en in temp ch'è mintgatant hectic e superfizial: la cardientscha en Dieu, l'amur e la reconciliaziun, l'egliada per la cuminanza e la responsabladad per sai, per ses confamigliars e per ses conumans. Questas purschidas na sa drizzan betg mo a commemoras e commembers da las baselgias chan-

tunalas. Ellas èn avertas per tuttas e per tuts ed adempleschan uschia in servetsch impurtant per la communidad.

Charas conburgaisas e chars conburgais, ils resultats d'ina collavuraziun prosperaivla da la baselgia e dal stadi na dastgan – cun in sguard sin las midadas menziunadas al cumenzament dal text – betg simplamain vegnir acceptads sco normals. Lur senn e lur valur per la communidad ston vegnir preschentads en moda activa e persvadenta da las persunas responsablas da la baselgia e dal stadi. Opiniuns divergentas davart il svilup da la communidad da la baselgia e dal stadi ston vegnir rendidas transparentas da las exponentas e dals exponents da las instituziuns participadas e ston vegnir discutadas publicamain. Decisiv en quest connex èsi, co che la discussiun vegn manada. Il discurs entaifer la baselgia ed entaifer il stadi sco er en spezial il discurs tranter la baselgia ed il stadi ston esser caracterisads da respect e da toleranza. Els ston sa distanziar d'admoniziuns vicendaivlas e da sabiuttadads. En quest senn han las burgaisas ed ils burgais in dretg d'enconuscher la tenuta e l'opiniun da las represchentantas e dals represchentants da la baselgia e dal stadi per pudair sa participar sezs a discussiuns cuntraversas.

Turnain a l'intent dal mandat da la rogaziun federala, numnadamain da recumandar ina celebraziun duida da quest di impurtant. Charas conburgaisas e chars conburgais, nus giavischain a Vus ed a nus la forza da pudair ans fatschentar da las midadas da noss mund e da nossa societad, e quai cun prontezza per in dialog e cun discussiuns constructivas. La cardientscha en Dieu, la responsabladad per la communidad e la voluntad d'agir en il senn da l'amur cristiana per la proxima e per il proxim ans po dar questa forza. Cun questas ponderaziuns affidain nus Vus, charas conburgaisas e chars conburgais, tut noss conumans sco er nussezs a la protecziun dal Tutpussant.

Cuira, settember 2012

En num da la regenza

La presidenta: *Barbara Janom Steiner*

Il chancelier: *dr. Claudio Riesen*

DA RESGUARDAR

1. Tenor l'ordinaziun dal cussegl grond dals 24 da favrer 1971 vegnan las plaivs respectivamain las pravendas supplitgadas da laschar leger giu da scantschala respectivamain giu da chanzla il mandat da la rogaziun federala **otg** eventualmain quindesch dis avant questa festa, pia ils **9** eventualmain ils 2 da settember 2012, e da far attent la raspada ch'i stoppia – tenor la medema ordinaziun – vegnir fatga ina collecta il di da rogaziun en tut las baselgias dal chantun. Tenor il conclus da la regenza dals 24 d'avrigl 2012 vegn il retgav da quella concedì per mintgamai in terz a la «Lia cunter il cancer Grischun», a la «Associazioni dals confamigliars da personas cun schizofrenia e cun disturbis psichics» ed a la «Uniun per eveniments per uffants e per giuvenils, Kidsevent».
  - *Lia cunter il cancer Grischun*: La Lia cunter il cancer Grischun porscha ad umans che han cancer ed a lur confamigliars e confamigliars infurmaziuns ed in accompagnament psico-social, cussegliaziun en dumondas finanzialas sco er numerus agids en situaziuns difficilas e complexas da la vita. Plinavant s'engascha la lia per la prevenziun dal cancer.
  - *Associazioni dals confamigliars da personas cun schizofrenia e cun disturbis psichics (VASK)*: La VASK è ina gruppa d'agid a sazez ch'è organisada sco uniun. Ella porscha agid en situaziuns d'urgenza ed in barat d'experientschas per confamigliars e confamigliars da personas che pateschan da schizofrenia e da malsognas psichicas e per personas pertutgadas sezzas. Ultra da quai organisescha ella regularmain sairadas da discussiun tranter personas pertutgadas, confamigliars e confamigliars e spezialistas e spezialists sco er referats publics.
  - *Uniun per eveniments per uffants e per giuvenils, Kidsevent*: Questa uniun metta a disposiziun ina purschida multifara per uffants, per giuvenils e per famiglias. Gruppas da giuvenils che sa scuntran regularmain appartegnan al champ d'activitad, precis uschia sco projects che correspundan a la vegliadetgna e che sa drizzan per part mo a mattas u mo a mats. Kidsevent protegia e promova ils dretgs dals uffants e dals giuvenils.
2. Las suprastanzas communalas vegnan incaricadas da far la collecta en consentiment cun las instanzas ecclesiasticas e da consegnar la summa rimnada fin ils 30 da settember 2012 a l'administraziun da finanzas dal Grischun, 7000 Cuira, CP 70-187-9.
3. Las suprastanzas communalas vegnan plinavant envidadas da procurar che tut ils zains vegnian tutgads la sonda avant il di da rogaziun a las 18.00.

La reproducziun è permessa pir suenter ils 12 da settember 2012.